

64

65

Ylipainos Turun Sanomista.

Naisten äänioikeusasia.

Turku . Osakeyhtiö Polytypos . 1905

Naisien äänioikeusasia.

Suuria, uskomattoman suuria mielipiteiden käänteitä on nykyinen uudestasynnymisen vaihe saanut aikaan. Yksi sellainen ja varmaan syvälle viievä, on tunnuistus siitä, että oikeus vaatii myöntämään naisille äänijä vaalioikeuden. Tämä tunnuistus todistaa, että oikeuden ja vapauden pyhä aate on ottanut jättiläisaskelen ihmismielisissä.

Eukuisat kansalaisryhmät ja puoluekokoukset ovat nyt määritelleet, mitä ne käsittävät sanoilla „yleinen“ ja „yhtäläinen“ ja lausuneet suoraan ja peittelemättä julki, että nuo sanat ovat sovellutettavat niin hyvin naisiin kuin miehiin.

Siis: äänioikeus ja vaalikelpoisuus sukupuoleen katsomatta.

Minkä äärettömän suuri hengen voitto raakatvoiman yli sisältyhään tällaiseen oikeuden periaatteelliseen innoistukseen! Minkä helpotuksen tunteen se tuottaa niiden naisten sydämille, jotka ovat uhranneet vuosik-

kymmeniä elämästänsä tämän voiton saavuttamiseksi.

Mutta oikeuden tunnustus ei vielä ole oikeus itse. Naiset eivät suinkaan vielä todellisuudessa ole sitä oikeutta saaneet, joka heille nyt kaikilta tahoilta on suin ja kynin luvattu.

Tuleeko tästä muuta kuin lupauksia ja tunnustuksia, se on riippuva vielä monien valta-asteiden lausunnoista ja päätöksistä. Ja huomata tulee, ettei naisten oma ääni pääse kuuluviin ainosjakaan näistä. Heidät pidetään, nykyisten lakien voimalla, loitolla silloin kuin heidän asiastaan, joka koskee koko isänmaata, päätetään.

Ensimmäinen näistä valta- eli päätösasteista on juurikään kokoonkutsuttu wäliaikaiset waltiopäivät.

Ja kuten kaikki tiedämme eivät naiset saa ottaa osaa niiden henkilöiden walitsemiseenkaan, jotka waltiopäiville lähetetään, eivätkä myöskään itse walituksi tulla. Selvää on siis että naisten äänioikeusasiassa on paljo vähemmän mahdollisuuksia tulla ratkaistuksi oikeuden ja wapauden periaatteiden mukaan, naisten ja isänmaan eduksi, jos asia tulee waltiopäiväin ratkaistavaksi, kuin jos eduskuntareformi kokonaisuudessaan olisi lykätty kansalaiskokouksen päätettäväksi. Sillä jos kansalaiskokouksen kokoonpano tapahtui yleisen ja

yh t ä l ä i s e n äänioikeuden perusteella, kuten odottaa sopii, pääsivät naiset itse siihen mahvomaan omia oikeuksiansa, jotka, sanokaamme se uudestaankin, ovat ihmisoikeuksia ja koskivat koko kansaa.

Tuleeko oikeus vihdoin viimein naistenkin osaksi, riippuu siis nyt ensiksi siitä miten ylimääräisten valtiopäiväin miehet tulkitsivat „yleisen“ ja „yh t ä l ä i s e n“. Sillä laki on niinkuin se luetaan, surullista kyllä. Moni sanoo, etteivät edusmiehet nyt voi, ettei heillä ole oikeutta eikä valtaa tulkitsemaan toisella tavalla kuin kansan enemmistö on nämä sanat nyt tulkinnut. Mutta sen saamme nähdä.

Ja sitten? Joskin asia valtiopäivillä saatettaisiin onnelliseen päätökseen, niin älkäämme unohtako, etteivät ne päätökset vielä ole lakeja. Vielä on tämä ilmeisesti oikea asiaamme joutuva kotimaisen hallituksemme lausunnan alaiseksi. Ja kuka tietää mitä sanotaan ja päätetään siellä. Ja sitte vielä kenraalikuvernööri, jonka lausunto myös on mukaan liitettävä. Ja lopuksi — valtakunnanhallitus.

Niinkuin tästä selvästi näkyy, eivät naiset suinkaan saa laskeutua siihen harhaluuloon, että kaikki nyt olisi valmista. Päinvastoin heidän tulee valppaasti valvoa ja kaikin

voimin koettaa vaikuttaa kaikkiin näihin mainittuihin valta-asemiin, niin että heidän oikea ja tärkeä asemansa lopultakin voitaisi.

Koska näin ollaan vasta ensimmäisessä alussa, ei liene tarpeetonta, että tässä esitämme erinäisiä näkökohtia siitä mitä oikeus vaatii tätä asiaa ratkaistaessa.

Pilaantumattomalle järjelle luonnollisesti on selvää, ettei mitään oikeutta voi sanoa yleiseksi, jos sitä saa nauttia ainoastaan toinen puoli kansasta, mutta toinen puoli jätetään siitä osattomaksi. Yleisen äänioikeuden täytyy siis aina, jos oikeutta kunnioitetaan, ulottua naisiin samoin kuin miehiin.

Eikä se voi olla yhtäläinen, jos se sovelletaan toisella tavalla naisiin kuin miehiin. Ei voi olla yhtäläisyydestä puhuttakaan, jos esim. miehet omankädenoikeudella ottaisivat itselleen sekä ääni- että vaalikelpoisuus-oikeuden, mutta laatisivat lakeja, joiden voimalla edelleen estäisivät naisia pääsemästä tähän jälkimaiseen eli vaalikelpoisuus-oikeuteen. Ja äänioikeus ilman vaalikelpoisuutta on kuin kuolleena syntynyt lapsi. Olisipa mitä väkivaltaisinta kuristusta, jos uusi perustuslaki erottaisi kaikki naiset pois jäsenyydestä itse edustuskunnassa. Vasta kun yhtäläiset oikeudet maksetaan naisille kuin miehille, on ääni-

oikeuteen sovellettu yhtäläisyys-
den periaate.

Koetetaan vastustaa asiaa sillä
ettei monissa muissakaan maissa,
missä muka yleinen ja yhtäläi-
nen äänioikeus vallitsee, sitä ole
naisihmisiin sovellettu. Entäpä sit-
ten? Olisiko väärä, jos se meillä-
kin pantaisiin toimeen, vähempi sen
vuoksi, että yhtä väärin on mene-
telty muuallakin? Ei suinkaan. Jos
muualla pyhittellään väärin peri-
aatteiden kannaksilla, ei meidän tar-
vitse jäljitellä. Olisi surkuteltavaa,
jos me nytkin matkijimme vanhoja
hapatuksia, jotka kyllin räikeästi ovat
osottaneet kykenemättömyhtensä on-
nea luomaan.

Me olemme nuori kansa; isän-
maamme seisoo ratkaisewassa kään-
teessä, jolloin perustukset ovat las-
kettavat uudelle järjestölle, josta
toivomme uutta onnea, uutta edis-
tystä lähtevän. Kysymys on nyt,
onko ylimääraisten valtiopäiwäin
miehillä niin paljo älyä ja sydäntä,
että tinkimättä astuvat oikeuden puo-
lelle, että astuvat kokonaisen aske-
leen vapauden ja yhdenvertaisuuden
aatetta kohti, että kohottavat isän-
maamme ensimmäisten joukkoon valon
ja vapauden palveluksessa?

Niin, onko?

Jos yleisen ja yhtäläisen
korkea prinssiippi nyt rikotaan, edelleen

sulkemalla naiset pois kansalaisoikeudesta, niin jätetään väkivallan periaate yhä vallitsemaan. Jos päätetään yhä edelleenkin laittaa lakeja, joiden voimalla naisia estetään valinomasta omia ja koko kansan tositteja, niin ruvetaan oikeuden polkijoiksi heti vapausliikkeen ensi askelia astuttaisja. Ja muistettakoon: oikeuden polkeminen ei milloinkaan kasra hyviä hedelmiä, tapahtuoonpa se kuinka kauniitten tarkotusten marjossa hywänsä.

On ollut marjin tuskallista kuulla, että eräs lainoppineistamme aikaisemmin lausui, ettei muka naisten äänioikeusasiasia pitäisi käsitellä **oikeuden** vaan hyödyn kannalta. Tämöisellä puheella lainoppinut on tahtonut päästä koko asiasta, saada sen ratkaisu lykättyksi — kufatieksi kuinka pitkälle kaukaisuuteen.

Päinwastoin: juuri oikeuden kannalta, ja ensiksi siltä, on kysymys ratkaistawa. Oikeuden tähtyy saada paikansa hyödyn edellä, eikö niin? Eikös se ole ollut tunnuslauseenamme kaikinä näinä pimeinä wäärhyden aikoina? Eikös ole yhä uudelleen kehotettu walanomistajia omassa maassja: „Tehkää se, mikä on oikein, pysykää oikeuden kannalla, älkäätkä juinkaan antako hyötnäkökohtain toimianne johtaa?“ Niinhän on kehotettu.

Oltakoon nyt johdonmukaisia, kun

toinen puoli kansaa, naiset, vaativat vihdoinkin päästä nauttimaan niitä kansalaisoikeuksia, jotka heiltä tähän asti on pakolla pidätetty.

Ennen kaikkea oikeutta, ja ainoastaan sitä. Uusi eduskuntalaitoksemme tahrattaisiin rumalla häpeäpilvillä, jos yhä vielä, uuden perustuslain voimalla, suljettaisiin kaikki naiset ulos nyt, kun aiotaan ottaa kaikki miehet mukaan. Eikä tuo yhä jatkua wäärhyks kohtaisi ainoastaan naisia, vaan koko isänmaata, se on selvä. Sillä sellaisen keikauksen avulla estettäisiin yhä edelleen niitä siiveellisempiä, sävyisempiä henkivoimia pääsemästä vaikuttamaan, jotka voisivat uuteen järjestykseen luoda sitä sopuisuutta, jota kaikki ikävöivät.

Sillä, kuten jo mainittiin, ne yhteiskunnalliset ja valtiolliset järjestöt, joita yksin miehet ovat luoneet, ja jotka nyt joka paikassa ratkeilevat, eivät ole tyenneet ympärillemme onnea luomaan. Heikkouttaahan ne särkyilevät.

Wallitsewa wäärhyks naisia kohtaan kaswaisi kahta julkeammaksi nyt, jos jokainen 21 vuotta täyttänyt mies, olkoonpa hän kuinka siivistymätön, kuinka siiveellisesti rappeutunut, pääsee mukaan vaikuttamaan kansan yhteisten asiain järjestämiseen, mutta jokainen nainen, olkoonpa kuinka siivistynyt, kuinka siiveellisesti wa-

listunut, kuinkakin huomattavaa työtä isänmaan hyväksi suorittanut, yhä ajetaan pelloille.

Sellaiselle perusteelle rakennettava uusi kansanedustunta olisi tosiaan mitä tehnoin.

Erittäin tärkeätä olisi, että asiaa suosivat miehet ja naiset ottaisivat asian keskusteluunsa ja että siitä tehdään selvät päätökset, jotka sitten vaalielehdokkaille ilmoitetaan. Näin on jo useimmilla tahoilla tehty, esim. Helsingissä olleissa suurissa kokouksissa; ja niinkuin tunnettua, ovat nämä kokoukset hyväksyneet naisten sekä ääni- että vaalikelpoisuus-oikeuden.

Suuresti täytyy paheksia sitä, että kun eroava senaattimme täällä taannoin asetti komitean valmistelemaan ehdotusta suuressa reformikysymyksessämme, se ei siihen valinnut ollenkaan naisia, vaikka sen tähtyi tietää, että niin tärkeä kysymys kuin naisten äänioikeuskysymys oli tuleva komitean käsiteltäväksi. Eikä tietääksemme tässä ollut mitään laki olemassa, joka nimenomaan olisi kieltänyt, ettei sellaiseen valmistelemaan komiteaan saisi nainen astua.

Quultavasti ei tuon komitean toimesta mitään tule, niinkuin onkin suotava. Mutta jos uusi komitea asetetaan uuden senaatin toimesta, niin tehdään ilmeinen vääräys, ellei komiteaan valita myöskin naisia.

Samaa on sanottava, jos kansalaisten puolelta sellainen komitea vielä tulisi asetettavaksi. Valmistettakoon siihen sijaa naisille kuin miehillekin. Älköön miesvalta enää polkeo ihmisoikeuden pyhää periaatetta.

Älkää puhuko oikeusvaltiossa siellä, missä toinen puoli kansaa tekee lait toiselle. Älkää puhuko vapaudesta siellä, missä toinen puoli kansalaisia nauttii vapauden etuja ja vapauden onnea samaan aikaan, kuin toinen puoli pidetään lain puristimilla toimeittomuuteen, orjuuteen kytkettynä.

Vasta silloin, kuin naiset niinkuin miehetkin ovat äänioikeuslain edessä tasa-arvoisia, vasta silloin on sovellettu „yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden periaatteet“.

Ja ne hän ovat sovelletuttavat.

Mutta jotta tämä todella tulisi tapahtumaan, on asiaa edelleen ajettava. Ja työhön ottaakoon osaa jokainen mies ja nainen, jolle ihmisyyden, oikeuden ja vapauden voitto on kallis.

E. S.

(Lucina Hagman)

